

калния вариант на хайдушкото пространство. То е хайдушкото сборище, утвърдило се с функциите на такова паралелно с центрорганизиращите му функции в пространството на Сливенската планина и до късното революционно време на Априлското въстание, когато е определено за сборище на въстаниците от Втори Сливенски революционен окръг./101/

Може да се каже, че според фолклорната хайдушка история, няма хайдутин или хайдушка дружина от Сливенско, които да не са свързани с Кушбунар, да не са били там. Или може би е по-точно да се каже, че за да стане някой хайдутин, за да "стане" хайдушката дружина задължително трябва да се отиде на Кушбунар. Само там може да добият този статус- първо, защото е хайдушко сборище и второ- защото е хайдушкото сборище със смисъл и функции на център на хайдушкото пространство в Сливенската планина заедно с всички вярвания и представи за него. Задължителното във фолклорната хайдушка история "отвеждане" на хайдутина там е показателно за това.

Около Кушбунар, в различен параметър, върху реалното пространство се проектират множество хайдушки топоними, битуващи в хайдушките предания или такива, които по един или друг начин са свързани с хайдути. Непосредствено около него са Хайдушката пещера, Керемидената кашла, Гунчов кайнак, Равна река, Архангела, Хайдушки кладенец, Даямата- известна като пещерата на Панайот Хитов, Харамията,(№ 62, 73, 74, 77, 78, 79, 131 и др.), малко на север- Габерова поляна, Руйна (Хитевото)(№ 72, 81 и др.), на северозапад- връх Българка, Изворите на Камчия, Хайдут тепе, Агликина поляна (№ 3, 92, 136, 134 и др.) А от Сливен към Кушбунар (от долу към горе) води прочутата и досега Хайдушка пътека. В източната част на Сливенската планина се намира също много прочутото Джендем дере (Малкият и Големият Джендем) (№ 80, 132, 118 и др.), място на многобройни хайдушки засади и сражения, тъй като през него минава един от старите основни пътища, функциониращ и през турското робство от полето към планината, от Сливен към Ичера и Котел и към Северна България- Поща Йолу/102/ (№ 11, 34, 36, 45, 50, 113, 132 и др.) Едно от разклоненията на този път води през Хайдушки кладенец и Архангела (също хайдушки сборища) към Кушбунар. И мисля, че тук е редно да се спомене, макар че в Сливенския хайдушки фолклор не е налице директно обозначаване (което невинаги е задължително), съществуването в рамките на реалното пространство между Сливен и Кушбунар (главно в подножието на планината) на основната част от известната Малка Света гора, простираща се и на север, отвъд билото на Сливенската планина, около Котленския проход, по посока Плиска- Преслав. Препокриването на хайдушкото пространство с пространството на този комплекс се осмисля по специфичен начин в хайдушкия фолклор.